

19. 2. 2004

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Kauzu H-System

Vyhlášením rozsudku pražský městský soud tento týden završí bezmála sedmnáctiměsíční hlavní líčení s šesti muži obžalovanými v kauze zkrachovalé stavební společnosti H-System. V projektu dostupného bydlení přišlo 1200 lidí o téměř 1,2 miliardy korun. V monstrózním procesu byl projednán spis o víc než 120.000 stranách a vyslechnuto na 700 svědků. Pikantní příchuť kauza dostala kvůli spojení se jmény politických prominentů, elitních bankéřů, trestanců či bezdomovců.

H-System vznikl v roce 1993 a jeho plány na řešení bytové problematiky našly podporu u tehdejších politických špiček. V této souvislosti bývají zmiňováni někdejší ministři financí Ivan Kočárník, hospodářství Karel Dyba a pro místní rozvoj Tomáš Kvapil, který údajně zvažoval státní podporu klientům H-Systemu.

O pár let později se vytunelování H-Systemu dostalo na seznam případů protikorupční akce vlády expremiéra Miloše Zemana nazvané Čisté ruce. V roce 2000 vyvolaly v Poslanecké sněmovně poprask informace o tom, že H-System v roce 1996 vyplácel asi deseti lidem z ČSSD mzdy. K placeným dealerům patřil i šéf Zemanových poradců Miroslav Šlouf, který podle smlouvy o vedlejších pracovním poměru zajišťoval reklamu a propagaci firmy za měsíční odměnu několika tisíc korun. Produkt H-Systemu by výhodný, levný a nejlepší, řekl u soudu Šlouf.

Podle žalobce Borise Havla šlo však od počátku o podvod. Zakladatel H-Systemu Petr Smetka se podle něj rozhodl občany vytunelovat poté, co mu na jaře 1993 nevyšel projekt založení první soukromé banky. Smetka podvodný úmysl odmítá s tím, že mu zkrátka nevyšel vážně míněný podnikatelský záměr.

První národní banku, v jejíž dozorčí radě se počítalo s manželkou nynějšího prezidenta Václava Klause Livíí, Smetka nerozjel. Vznikla až 1. národní, jejímž prostřednictvím neúspěšně usiloval o bankovní licenci. Podle exposlankyně Hany Marvanové se za Smetku u tehdejšího guvernéra České národní banky Josefa Tošovského přimlouval tehdejší předseda ODS Klaus; ten to popírá. K zakladatelům 1. národní patřil i Klausův přítel Ranko Pecič.

Stavební inženýr Smetka založil podle žalobce v 90. letech minimálně 35 firem, do nichž dosadil své blízké spolupracovníky či takzvané bílé koně, které mohl zcela ovládat. "Cílem těchto společností bylo získat finanční prostředky za každou cenu," tvrdí Havel. Podle něj Smetka po vzniku H-Systemu bez vědomí klientů přeléval jejich peníze přes vnitroholdingovou banku mezi svými firmami. Klienti tak financovali například i loterii Naděje, jež skončila fiaskem.

Kvůli obchodování s cennými papíry založil Smetka firmu RTP. Úředníci ministerstva financí mu však licenci na třetí kapitálový trh původně odmítli vydat. Povolení působit jako organizátor burzovního trhu udělil RTP v únoru 1996 až ministr Kočárník. V květnu se stala tehdejší přítelkyně a nyníjší Kočárníková choť klientkou H-Systemu. Nemá ale k dispozici doklady o uzavření smlouvy na byt a o zaplacení téměř tří milionů korun. Prý je poztrácela při stěhování. Náhradu škody ale nežadá. Klientem se stal i šéf odboru kapitálového dozoru ministerstva Arnošt Culík. Další Kočárníkův podřízený Antonín Kubiček zase sháněl lidi do představenstva RTP.

Jako svědek byl u soudu marně očekáván Vratislav Kutal, odsouzený k desetiletému vězení v kauze lehkých topných olejů. Kutal, po němž pátrá Interpol, měl hovořit o společnosti SRI, která skončila v roce 2000 v konkurzu, stejně jako jiné firmy Smetky. Kutal byl od 28. dubna 1999 jediným akcionářem SRI. Týž den skončila firma v likvidaci, k čemuž se likvidátorka Jana Vrobelová neuměla u soudu vyjádřit. Vzpomněla si jen na to, že jí v souvislosti s SRI přišly poštou nějaké papíry, které kamsi založila. Pak řekla, že v roce 1998 ztratila občanský průkaz na jakémsi hlavním nádraží, kde měsíce žila.

Ve Smetkových firmách vůbec panovaly zvláštní pořádky.

Podnikový řidič Rudolf Emler měl takovou důvěru, že mu vedení vyřídilo podpisová práva k účtům H-Systemu v Komerční bance (KB). U soudu se Emler označil za Ferdu Mravence a řekl, že z KB odvezl asi deset milionů korun. Nestaral se o to, k čemu byly použity.

V souvislosti se Smetkovou firmou CAT 2 se soudu nepodařilo vyslechnout šéfkou jejího představenstva, bývalou herečku Reginu Rázlovou, ani jejího syna Lukáše Olivu, který je místopředsedou představenstva. Rázlová, její syn i dcera a několik dalších lidí čelí podezření z vytunelování liberecké společnosti Skloexport.

Na společné podnikání se svým starým známým Smetkou se u soudu vůbec nemohl rozpomenout vězeň Miroslav Hakl odsouzený za zpronevěru v souvislosti se svou firmou Eurokámen. Zkrachovala společnost, stejně jako řada dalších, přitom sídlí podle obchodního rejstříku na stejné adrese jako H-System. Haklovo jméno figuruje ve statutárních orgánech několika společností kolem Smetky. Podle notářského zápisu například založil společnost RENS a požádal o sedmdesátimilionový úvěr, který nebyl nikdy splacen.

Od pobočky KB získal Smetka v letech 1993 až 1994 pro své firmy zastavením nadhodnocených pozemků úvěry přesahující 800 milionů korun. Firmy úvěry nesplácely, fúzovaly a jejich dluhy převzal H-System. Kvůli tomu soud vyslyšel někdejší představenstvo KB, stíhané v jiné kauze kvůli osmimiliardovým ztrátám při obchodování s rakouskou firmou B.C.L. Trading Baraka Alona. K soudu musel i dřívější generální ředitel a exsenátor ODS Richard Salzmann, který odpovědnost za ztrátové úvěry odmítl. Škoda včetně úroků činí nyní 1,3 miliardy korun a stát pohledávku uplatňuje v konkurzu.

Proces podle žalobce odhalil, že i u úvěrů zorganizoval Smetka podvod. Uskutečnit jej prý mohl díky dobrým vztahům s tehdejšími manažery pobočky KB. S náměstkem Oldřichem Machalickým chodil Smetka na pivo, manželka náměstka Vladimíra Gully figurovala v dozorčí radě jeho společnosti a Gulla byl spoluzakladatelem Smetkovy 1. národní. S ředitelem pobočky Miloslavem Novákem koupil Smetka počátkem 90. let nemovitost za Prahou. Od loňska jsou stíháni.

Podle žalobce se na Smetkově podvodném megalomanském projektu výrazně podílela jeho před pár lety zavražděná právnička Alena Benešová. Kdyby nezemřela, seděla by patrně také na lavici obžalovaných.

Chronologický průběh kauzy údajných podvodů kolem zkrachovalé stavební společnosti H-System:

Listopad 1993 - Podnikatel Petr Smetka založil se společníky stavební firmu H-System a stal se jejím majoritním vlastníkem. Společnost poté uzavřela smlouvy s téměř 1200 klientů o výstavbě a převodu rodinných domků či bytů, za něž měli zájemci zaplatit zhruba milion korun. Získala tak od nich více než miliardu korun.

1995 - Začala výstavba prvních domků ve Velkých Přílepech a Horoměřicích u Prahy. Do svého krachu v roce 1997 firma H-System dokončila kolem 30 rodinných domů.

Září 1997 - H-System se dostal do finančních potíží a jeho věřitelé podali návrh na konkurz.

Říjen 1997 - Přes 600 poškozených klientů H-Systemu založilo Stavební bytové družstvo (SBD) Svatopluk s cílem pokračovat i za cenu dalších investic ve výstavbě. Ve sdružení Maják se sešlo 78 klientů H-Systemu, kteří stavět nechtěli a požádali o finanční vyrovnání v konkurzu.

Jaro 1998 - Družstvo Svatopluk obnovilo výstavbu domů ve Velkých Přílepech a dalších lokalitách.

Listopad 1998 - Na majetek firmy H-System byl uvalen konkurz.

Prosinec 1999 - Policie obvinila v souvislosti s krachem H-Systemu jeho zakladatele Petra Smetku a další tři členy bývalého managementu firmy Jaroslava Vítka, Jaroslava Eliáše a Ladislava Tůmu z podvodu se škodou velkého rozsahu.

Červen 2000 - Policie Smetku v souvislosti s krachem H-Systemu obvinila z dalšího trestného činu a soud ho vzal do vazby. Z vazební cely Smetka vyšel po dvou letech.

Červenec 2000 - Začalo trestní stíhání dvou představitelů SBD Svatopluk Ivana Krále a Pavla Středy kvůli údajnému poškozování věřitelů H-Systemu.

Září 2000 - Státní zastupitelství nechalo zablokovat Smetkovi a jeho spoluobviněným z vedení H-Systemu majetek. Žalobce postupně zajistil mimo jiné 45 Smetkových nemovitostí za asi 30 milionů korun.

Prosinec 2000 - Představitel SBD Svatopluk Král se na dva měsíce ocitl ve vazbě kvůli podezření, že ovlivňoval svědky. Vazba v délce jednoho měsíce jej spolu s jeho spoluobviněným z vedení družstva Středou čekala i koncem loňského roku.

Květen 2001 - Některým bývalým členům vedení H-Systemu přišly poštou dopisové bomby, vyžádaly si jedno zranění.

Srpen 2001 - Státní zástupce obžaloval Smetku z podvodu, poškozování věřitele a zpronevěry. Obžalobu z podvodu vyslechli i zbývající tři obvinění exmanažeri H-Systemu. Podle žalobce Smetka bez vědomí klientů přeléval jejich peníze mezi svými firmami, v jejichž čele stáli další z obžalovaných, a používal je, jak se mu zachtělo. Údajně tak připravil 1200 klientů H-Systemu o téměř 1,2 miliardy korun.

Představitel SBD Svatopluk Král a Středu státní zástupce obžaloval z poškozování věřitele. Podle žalobce uzavřeli se Smetkou smlouvy nevýhodné pro H-System, převzali jeho pohledávky u Komerční banky a navzdory konkurzu záměrně vyvedli z H-Systemu podstatnou část majetku, čímž poškodili jeho věřitele.

Září 2002 - Začal proces u pražského městského soudu. V průběhu 16 měsíců soud projednal spis o 120.000 stran a vyslechl kolem 700 svědků.

Říjen 2002 - Smetka byl obžalován z dalšího podvodu kvůli koupi pražského hotelu Kriváň. Obvinění jej později čekala i za podezřelé úvěry od Komerční banky, kvůli nimž policie stíhá i několik jejích bývalých manažerů. Tyto případy ještě soudy definitivně neuzavřely.

4. února 2004 - Soudní proces dospěl k závěrečné fázi. Obžaloba navrhla pro Smetku 11,5 roku vězení a pro zástupce SBD Svatopluk Krále a Středu podmíněné tresty. Soudce hodlá vynést rozsudek ve dnech 19. a 20. února.